

Но съмна вече! И на Балкана
Юнакътъ лежи, кръвта му тече...
И вълкъ му ближи лютата рана,
А пъкъ слънцето пече—ли пече!“

Цариградъ и Букурещъ сж двѣтѣ срѣдища,
които водѣха народа къмъ свободата.

Цариградската българска община бѣше утѣшителката народна, искрената съвѣтница, една морална, сила съ дѣйствително значение, бѣше лостътъ, който крѣпеше, оживотворяваше и подигаше постепенно пробужданата народна маса, бѣше опората, на която, като че ли инстинктивно се осланяше народната маса въ своитѣ малки или голѣми усилия, за постигането на коренната промѣна въ своитѣ сждбини.* Отъ Цариградъ труженикътъ народенъ, книжовникътъ, поетътъ и учителътъ П. Р. Славейковъ водеше българския народъ къмъ самопознаване, къмъ свобода. Печатниятъ му листъ „Македония“ бѣ народна трибуна, чрѣзъ него българинътъ, отъ пространата българска земя, говореше отъ името на поробената татковина, отъ тая трибуна оплакваше се горчивата сжба народна. . . .

Въ Букурещъ великиятъ българинъ Любенъ Каравеловъ, публицистъ, книжовникъ и пѣвецъ народенъ, чрѣзъ своитѣ листове — „Независимостъ“ и „Знаме“, провикваше се дълги години: „Вратата на нашия общественъ животъ зѣятъ и въпроситѣ, които е изработило челоуѣчеството въ продължение на цѣли вѣкове и които нашия народъ проспалъ подъ петитѣ на азиатскитѣ варвари, влизатъ въ нашата об-

* М. Д. Балабановъ, Страница отъ политическото ни възраждане, 1904 г., стр. 3.